

Oslo krets av Norsk Kolonihageforbund

Verdidokument Oslo krets av NKHF

Sjur Bjørnar Hanssen og Ole-Martin
Holmen
Oslo krets av Norsk kolonihageforbund
2010/2011

Innledning

Oslokretsen ønsker å belyse kolonihagene sin viktige plass i byutviklingen. Vi har derfor utarbeidet et dokument i to deler.

- Første del er et etisk grunnlag som gir retningslinjer for hvordan vi som kolonister skal forholde oss til hverandre.
- Den andre delen har en mer praktisk tilnærming som tilkjenner hvilke verdier Oslokretsen verdsetter og kan være en hjelp for å finne argumenter for kolonihagesaken.

Dokumentet søker å gi innsikt i kolonihagelivets verdier for gamle og nye kolonister og andre interessenter.

Dokumentet skal belyse områder av kolonihagelivet og betydningen for enkeltmennesket, familien, venner, nærmiljø og for samfunnet som helhet.

Dokumentet tydeliggjør klart våre verdier og hvorfor og hvordan kolonihagene er en alternativ bevegelse i bysamfunnet.

Styret i
Oslo krets av Norsk kolonihageforbund

Mars 2011

Oslohagenes etiske grunnlag

1. I Oslohagene har alle kolonister lik verdi.
2. Kolonistene er Oslohagenes fremtid og viktigste ressurs. Kolonister har ulik etnisk, kulturell og religiøs bakgrunn, men har alle de samme rettigheter, plikter og ansvar.
3. Forskjellighet og mangfold er berikende og en styrke for Oslohagene.
4. Hagene i Oslo skal være trygge, og alle kolonister skal kunne utvikle sine interesser og særtrekk.
5. Alle kolonister har rett til å bli sett, hørt, inkludert og behandlet som enkeltindivider.
6. Oslohagene tilstreber samhandling og kjennskap til hverandre, både som enkelthager og enkeltindivider. Dette vil bidra til toleranse, gjensidig respekt og forståelse.
7. Alle kolonister har et ansvar for å hindre trusler, mobbing og vold.
8. Oslohagene skal motarbeide og slå ned på alle former for rasisme og diskriminering.

Kolonihagelivet og betydningen for enkeltmennesket, familien, venner, nærmiljø og samfunnet

Kolonihagen og .....

helse

- Rekreasjon og fysisk aktivitet

Hagene varierer i størrelse og utforming, men vil være et sted som krever aktivitet gjennom vedlikehold og hagearbeid. Det er et annet sted enn der man bor, et sted å reise til og et sted hvor man pleier sine sysler, venner og kjente som igjen er med på å skape variasjon og trivsel

- Nærhet til natur

90 % av kolonistene bor i blokk eller bygård. Selv om kolonihagene i Oslo er plassert i selve byen, ofte med nærhet til trafikk, er dette grønne lunger for kolonistene og byens befolkning for øvrig. Disse oasene tiltrekker seg fugler og dyr; rev, elg, rådyr, grevling og mange fuglearter. Dette gir en mulighet til å oppleve årstidenes variasjon fra april til oktober som er botiden i hagen. Mange besøker hytta og hagen på dagsturer hele året.

- Sosialt fellesskap og meningsfull fritid

Kolonihagene tilbyr i tillegg til hagestell også aktiviteter i fellesskap med de andre kolonistene. Aktiviteter som; loppemarked, markedsdag hvor markens grøde presenteres, quiz-kvelder, bridgelag, søndagskaféer, teatergrupper og kor. Dette er noe av det som er med på å skape et fellesskap.

- Psykisk velvære

Opplevelsen av arbeid med parsellen i møte med andre kolonister over gjerdet eller i fellesaktiviteter er med på å gi et innhold som har betydning for den enkelte. Det er lett å bli kjent og slå av en prat og dette er kanskje en av grunnene til at mange om våren lengter til å flytte fra byleiligheten hvor man knapt kjenner de som bor i samme oppgang og inn den mer åpne i kolonihagen.

alternativ livsstil

- Småsamfunnet i storbyen

I hagene kan de være omkring 100 parseller. Dette lager små samfunn hvor det er lettere å bli kjent og å ha felles oppgaver og utfordringer. Å ha tilhørighet til mindre fellesskap er av betydning både for trivsel og helsen.

- "Det enkle liv"

For mange er livet i kolonihagen et alternativ til et samfunn med materialistiske verdier. I utgangspunktet hadde kolonihagene kun vann til veggen på hytta. Tomtene er små og godt utnyttet. En standardhytte kan være fra 18m², men mange har vært kreative og bygd på i forhold til strenge regler for hvor mye som kan bygges ut.

- Utnytte jorda som ressurs

Et tilskudd av mat til husholdningen var tidligere en av de viktigste grunnene til å ha en kolonihageparsell. Fortsatt er dyrking av grønnsaker, frukt, bær og blomster en viktig del av kolonihagelivet.

- Solidaritet og sosial profil

Kolonihagene skal være et gode som alle kan få tilgang til. I dag er etterspørselen etter parseller større enn tilbudet og det er lange ventelister for å få kjøpt kolonihagehytte. Prisnivået på hyttene følger ikke eiendomsmarkedet, men er strengt regulert slik at mange har økonomisk mulighet til å få godet som en kolonihageparsell er. En undersøkelse viste at ca 50 % av parsellene hadde fått nye eiere i løpet av 1990-tallet. Medlemmene av en kolonihage skal gjenspeile mangfoldet i Oslos befolkning. Andelen av husholdninger med barn og andelen pensjonister og trygdede er høyere enn i byen for øvrig. Det er en fellesskapstenkning i kolonihagen. Ikke bare gjennom dugnader som er frivillig arbeid for fellesskapet men også gjennom arbeidsoppgaver som den enkelte må forplikte seg til å gjøre.

byutvikling

- Den grønne by med bærekraftig utvikling

Oslo har gjennom blant annet gjennom Grøntplan mange mål for å bli en mer miljøvennlig by. Byen bør ha en balanse mellom bebygde arealer og grøntområder. Kolonihagene er en del av grøntstrukturen i Oslo og sett i forhold til etterspørselen bør nye kolonihager bygges og planlegges i forhold fremtidig byutvikling.

Kompostering av biologisk materiale, lavt forbruk av kunstgjødsel og plantegifter og fokus på naturens kretsløp er noen av områdene hvor kolonihagen har en økologisk betydning. Dette vil igjen føre til arts mangfold, og vil være et godt område for spredning av arter og vil også være hvileplasser for planter og dyr.

- Grønne lunger tilgjengelig for allmennheten

De siste årene har det vært et fokus på at kolonihagene skal tilrettelegges slik at allmennheten får mest mulig tilgjengelighet til disse grønne områdene. Dette vil gi lek og opplevelse for byens befolkning gjennom å benytte lekeplasser og turområder. Samtidig vil alle kunne delta i aktiviteter slik som kafeer, loppemarked og grøntmarked.

historisk betydning

- Særegne kulturminner

Kolonihagene i Oslo ble etablert mellom 1907 og 1929. Tanken var at arbeiderne i byen skulle ha tilgang til småhaver. Alle politiske partier hadde kolonihagesaken på programmet på begynnelsen av 1900-tallet. Den sterke graden av regulering av bygningsmassen har gjort at kolonihagene er kulturminner som er godt bevart og med svært forskjellig særpreg. Dette har resultert i at noen av hagene er vernet av Byantikvaren og satt på "Gul liste" for bevaring.

- Museumshytter

Enkelte av kolonihagene har selv kjøpt opp hytter av spesiell original karakter og åpnet dem som små museer for allmennheten.

For styret i Oslo krets av NKHF: Sjur Bjørnar Hanssen og Ole Martin Holmen